

Reactie CNV Internetconsultatie 'Wijziging van de Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen in verband met de herziening van het invorderingsstelsel'.

CNV kan elke wijziging die leidt tot een meer menselijke manier van invorderen toejuichen. Teveel mensen raken in een langdurige financieel uitzichtloze situatie als ze worden geconfronteerd met een terugvordering. Tegelijkertijd had CNV graag gezien dat met deze wijziging grotere stappen worden gezet. Meer dan enkel het reguleren van de huidige (aangepaste) werkwijze. Het voorstel is een kleine stap in de goede richting, maar wat CNV betreft onvoldoende om uitzichtloze situaties te voorkomen. Dat komt ook omdat invorderingsbeleid slechts een schakel is een grotere besluitvormingsketen.

In het voorstel wordt beschreven dat 'voortschrijdend inzicht leert dat het invorderen van schulden zonder aanzien des persoons kan leiden tot toenemende financiële problemen en een verergering van eventuele reeds bestaande schuldenproblematiek'. Het CNV is positief over het feit dat dit (eindelijk) wordt erkend. Tegelijkertijd vindt het CNV het ook pijnlijk dat dit besef heel lang onvoldoende aanwezig is geweest. Zeker voor diegenen die daar persoonlijk de consequenties van hebben ondervonden.

Deze wijziging ziet op het invorderingsbeleid van UWV en de SVB, dat onderdeel is van een grotere keten van handhaving, terugvordering, invordering, kwijtschelding en ook schuldhulpverlening. De invordering is het moment dat een betrokkene echt met een schuld wordt geconfronteerd. Maar daar gaat een proces aan vooraf en daar komt ook nog een nasleep achteraan. Het CNV mist in dit voorstel de samenhang met deze aanverwante onderwerpen en meer in het bijzonder de stappen die daar worden gezet om tot een menselijkere aanpak te komen. Ook mist het CNV in het voorstel aandacht voor die gevallen waar er sprake is van een stapeling aan terugvorderingen, bijvoorbeeld bij verschillende uitvoeringsinstanties.

Een langere betalingstermijn voor *alle* terugvorderingen (ongeacht de grondslag) kan inderdaad meer ruimte geven om het harde effect op de inkomenssituatie wat te verzachten. Maar het voorkomt dit niet. Zeker omdat na de voorgestelde 36 maanden nog steeds geen sprake is van volledig kwijtschelding. De termijnen daarvoor (10, 5 en 3 jaar) blijven staan. Op die manier blijven mensen nog steeds jarenlang achtervolgt worden door een terugvordering. Ook hieruit blijkt dat wijzigingen in het invorderingsbeleid slechts beperkt effect sorteren als op andere gebieden in de keten onvoldoende stappen worden gezet om te komen tot een menselijkere aanpak.

Het is positief dat wordt erkend dat een beroep moeten doen op het eigen vermogen een schuldenaar hard kan raken. Ook wordt erkend dat een vermogensonderzoek voor een uitkeringsinstantie een kostbaar onderzoek is dat niet perse leidt tot betere resultaten dan het inzetten van aflossingscapaciteit. Het doen van een vermogensonderzoek lijkt daarmee een buitensporig middel ten opzichte van het doel van invorderen. Het CNV vraagt zich daarom af waarom slechts is gekozen voor het creëren van een 'kan'- bepaling zonder verdere inperking. Wat het CNV betreft is een beroep op het vermogen (en bijbehorend vermogensonderzoek) alleen aan de orde in uitzonderlijke gevallen.

Tot slot wil CNV ook met betrekking tot dit voorstel erop wijzen dat het komen tot een menselijke werkwijze niet alleen zit in de regelgeving maar ook in de uitvoering van deze regelgeving. En dat vergt een cultuuromslag bij die uitvoering, die decennialang regelgeving heeft moeten toepassen die juist was gebaseerd op wantrouwen. Het CNV pleit er daarom ook voor om dit voorstel in te bedden in breder beleid dat daarop is gericht.